

## [Formanden.]

## 5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen [af Diderichsen og Inger-Lise Bech Hansen].

Mødet hævet kl. 15<sup>23</sup>.

## 19. møde.

Fredag den 27. januar kl. 10.

**Formanden:** I skrivelse af gårs dato meddeler pastor Johan Nielsen, at hen er villig til at indtræde i folketinget som midlertidigt medlem i anledning af den medlem af folketinget Mohr Dam fra den 1. februar d. å. tilståede orlov.

Medlem af folketinget Albertsen har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren overveje et initiativ med henblik på at udvide rammerne for benyttelsen af DSBs 65-billetter?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.*

(Første behandling af lovforslaget (nr. 65) findes i tidenden sp. 790, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 31).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Antonsen og Niels Westerby:*

Til § 1.

1) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer:  
„0. Efter § 6 indføjes som ny paragraf:

„§ 0. Som grundlag for pristalsberegningen lader Danmarks Statistik hvert 4. år foretage undersøgelser over forbrugssammensætningen.“

Til § 2.

2) Paragraffen affattes således:

„§ 2.

Loven træder i kraft straks.

*Stk. 2.* Den efter lovens ikrafttræden førstkommande undersøgelse af forbrugssammensætningen iværksættes forud for beregningen af reguleringspristallet pr. januar 1969 og anvendes som grundlag for beregningen af reguleringspristal for perioden januar 1969-december 1972.

*Stk. 3.* Såfremt arbejdsmarkedets parter aftaler 3-årige overenskomster, skal nærværende paragrafs stk. 2 og § 7 i lov om beregning af et reguleringspristal optages til revision.“

## Bemærkninger.

Ændringsforslagene, der er i overensstemmelse med det af Niels Westerby og Diderichsen i folketingssamlingen 1965-66 fremsatte forslag til lov om ændring i lov om beregning af et reguleringspristal (fremsættelse Folketingstidende sp. 1537, 1. behandling Folketingstidende sp. 2397, beretning Tillæg B. sp. 1551), tager sigte på at sikre, at ændringer af forbrugsvanerne får indflydelse på beregningen af reguleringspristallet hvert 4. år, og på at begrænse mulighederne for strid mellem arbejdsmarkedets parter om, hvilket reguleringspristal der skal anvendes ved regulering af lønningerne, idet det ændrede pristalsgrundlag er kendt for parterne før overenskomsternes indgåelse. Ændringsforslagene er udtryk for en synkronisering af overenskomstforhandlingerne og offentliggørelse af et reguleringspristal, der er baseret på de senest stedfundne ændringer i befolkningens forbrugsvaner.

Revisionsbestemmelsen i forslagets § 2, stk. 3, omfatter stk. 2 i samme paragraf og den

under ændringsforslag nr. 1 ovenfor foreslåede nye paragraf i lov om beregning af et reguleringspristal.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

**Kampmann:** Udvalget har ved sin udvalgsbehandling væsentligt beskæftiget sig med de spørgsmål, som blev rejst af ordførerne under første behandling af dette lovforslag.

Lad mig først nævne hr. Antonsens forslag, som gik ud på, at det i loven skulle fikseres, at der med mindst 4 års mellemrum skulle afholdes forbrugsundersøgelser. Spørgsmålet har været drøftet i udvalget, og man var dér enig om, at der indtil i dag rent faktisk har været foretaget forbrugsundersøgelser hvert 4. år, og at det med den rådgivning, som normalt finder sted i Danmarks Statistik fra pristalsnævnets side kan drøftes, om de skal finde sted hyppigere, eller om de skal finde sted med længere mellemrum alt afhængigt af udviklingen i forbrugssammensætningen og af udviklingen i ønskerne hos de parter på arbejdsmarkedet og andre steder, som ønsker at blive reguleret efter pristallet. Man finder derfor, at det ville være stift og mindre fleksibelt ligefrem at fastslå, at de skal finde sted med mindst 4 års mellemrum. Af den grund har man i udvalget fundet ikke at kunne gå ind for LCs forslag, således som det er fremsat af hr. Antonsen, og det vil også sige, at man ikke kan gå ind for de af hr. Antonsen og hr. Niels Westerby stillede ændringsforslag.

Det næste spørgsmål, man behandlede, er det spørgsmål, som blev rejst af hr. Poul Dam om et socialt pristal. Det spørgsmål hænger lidt sammen med det spørgsmål, som også blev rejst af hr. Guldberg, der har nævnt det forhold, at man har beregnet pristallet på grundlag af en egentlig gennemsnitlig forbrugssammensætning og givet pristalsreguleringer ligeledes på grundlag af denne gennemsnitlige forbrugssammensætning, således at grupper, der har haft en anden forbrugssammensætning, har fået samme regulering som grupper, der har haft den gennemsnitlige forbrugssammensætning.

Man kan enten have en forbrugssammensætning, der er præget af en større andel af fødevarer, hvilket normalt vil være tilfældet for de socialt dårligt stillede, eller en forbrugssammensætning, som er præget af en mindre andel af fødevarer, hvilket normalt vil være tilfældet for de bedst stillede. I begge tilfælde beregnes det ud fra en gennemsnitlig forbrugssammensætning og reguleres lidt afhængigt af, hvilke aftaler man har, nogenlunde med samme antal kroner og øre. Der er her visse problemer, som man måske kunne løse ved enten at lave et socialt pristal eller et pristal for de enkelte samfundsgrupper, som har en forbrugssammensætning, der passer til den indkomstgruppe, de er placeret i. Det er imidlertid et spørgsmål, som har en betydelig rækkevidde, og udvalget mente derfor ikke at kunne nå at færdigdrøfte dette spørgsmål på den tid, der var til rådighed, når man ønskede økonomiministerens lovforslag gennemført så hurtigt som muligt. Udvalget har imidlertid ønsket at undersøge dette spørgsmål yderligere, og jeg skal derfor stille forslag om, at der i medfør af forretningsordenens § 7, stk. 6, bliver givet udvalget tilladelse til at fortsætte udvalgsarbejdet og dels undersøge mulighederne for et socialt pristal, dels undersøge, hvorledes sammenhængen er mellem prisudviklingen og de tilsvarende udgiftsbeløb for forskellige indkomstgrupper.

Det tredje spørgsmål, der har været rejst, blev rejst af undertegnede ved første behandling her i folketinget. Det var spørgsmålet om at åbne mulighed for fremover at indsamle oplysningerne ved hjælp af interviews. Dette er nu blevet imødekommet ved et af økonomiministeren i betænkningen stillet ændringsforslag, nemlig ændringsforslag nr. 1 til § 1, nr. 5, hvori det siges, at Danmarks Statistik kan bestemme, at kommunalbestyrelserne skal tilvejebringe de nødvendige oplysninger ved henvendelse til handlende m. v. Der er herved altså også åbnet mulighed for, at Danmarks Statistik kan bestemme, at det skal ske ved interviews, såfremt det fremover bliver hensigtsmæssigt.

De øvrige ændringsforslag i betænkningen er nærmest af petitesseagtig karakter. Der er således sket det, at tolden på te er ophævet, hvilke ikke fremgik af lovforslaget,

[Kampmann.]

og økonomiministeren har derfor stillet ændringsforslag nr. 2. Endvidere foreslås ikrafttrædelsesdatoen ændret. I stedet for, at loven skulle træde i kraft den 1. februar, foreslås det nu, at den træder i kraft straks.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til vedtagelse og endnu en gang fremhæve, at udvalget ikke kan gå ind for de ændringsforslag, som er stillet af liberalt centrum.

**Guldberg:** Også jeg skal på mit partis vegne anbefale, at man går ind for den af flertallet afgivne indstilling, derunder de i betænkningen stillede ændringsforslag. Min forgænger heroppe, hr. Kampmann, afviste på udvalgets vegne de af liberalt centrum stillede ændringsforslag. Selv om vi nok har været inde på at drøfte noget lignende i udvalget, kunne det måske være mere rigtigt at sige, at vi ikke i udvalget har taget stilling, men i øvrigt er enige i at afvise dem, og det vil vi da også gerne gøre på egne vegne.

Der er et par spørgsmål, som jeg gerne vil komme med bemærkninger til. I betænkningen findes der et afsnit om beregningen af boligafgiften, og vi har her noteret os, at denne beregnet på det nye grundlag første gang vil indgå i reguleringspristallet for januar 1968, medmindre andet bestemmes efter forhandling med pristalsnævnet. Jeg kalder det en konstatering af en kendsgerning og gør blot — ikke fordi der er nogen uenighed om bemærkningen — opmærksom på, at vi på nuværende tidspunkt ikke kender tidspunkter for den nye bolig-sikringsordning, at denne jo kan komme til — og i øvrigt i overensstemmelse med boligforliget — at virke ind på huslejens vægt i pristallet. Så vidt jeg kan se, kan det ordnes med denne bemærkning, men jeg nævner det alligevel, fordi det kan tænkes, at der kan komme et tidspunkt, da man må til at overveje spørgsmålet. Vi er i øvrigt tilfreds med formuleringen, som vi forstår på den måde, at ministeren vil drøfte spørgsmålet med pristalsnævnet; det har vi ikke noget imod.

Vi er fra venstres side tilfreds med, at vi i udvalget er blevet enige om en praktisk løsning på det problem, som vi havde rejst. Vi må jo erkende, at de ændringer, der her

er tale om, og som der stort set er enighed om, bør gennemføres så hurtigt som muligt; på den anden side vil vi gerne have lejlighed til nærmere at drøfte det spørgsmål, som vi selv har været inde på, og som hr. Kampmann også omtalte. Det vil nok være lidt vanskeligt at forene de to hensyn, og derfor er vi tilfredse med flertalsindstillingen, hvorefter vi kan drøfte sagen videre også efter dette lovforslags vedtagelse. Jeg vil gerne have lejlighed til — for at der ikke skal være nogen misforståelser — at præcisere, i hvilken retning vore tanker går, uden at vi naturligvis på det grundlag, vi har i dag, og uden nærmere oplysninger vil kunne udforme det i detaljer. Det er ikke helt det, som hr. Kampmann omtalte som forskellige pristal for forskellige grupper. Noget i den retning har man jo bl. a. i Tyskland, men det, vi overvejer, går nok lidt videre. Det er i virkeligheden mere spørgsmålet om, hvad det er for et materiale, der skal offentliggøres, og hvad man efter loven stiller til rådighed for arbejdsmarkedet og for alle dem, der i øvrigt skal træffe aftaler om reguleringer, og jeg retter i ganske særlig grad min interesse mod hele indekssystemet. Man kan jo selv beregne indeks, når man har grundlaget, det er ikke særlig svært, men efter alt, hvad vi har fået oplyst, forekommer det altså mig, at man ved at benytte indeks, også selv om man måske fik et par stykker — måske to, som socialistisk folkeparti er inde på — stadig væk bevarer en meget alvorlig fejl. Der er vist ikke ret mange, om overhovedet nogen i befolkningen, der har nogen som helst mulighed for i praksis at drage bare en nogenlunde rigtig sammenligning mellem de udgiftsstigninger, som foreligger for forskellige grupper som følge af en prisstigning, og de dyrtidsreguleringer eller lønreguleringer, som de udløser for disse grupper. Det er jo kroner og øre, og disse andele af indekstal er nu ikke særlig hensigtsmæssige, også fordi grupperne indbyrdes øver indflydelse på hinanden.

Derfor er vi altså interesserede i at komme mere til bunds i dette. Jeg har meget vel lagt mærke til, at det ikke er unormalt, når man begynder at diskutere, hvordan pristal skal sættes sammen og beregnes, at der så straks starter spekulationer i forskellige interessegrupper. Der er nogle, der

## [Guldberg.]

måske finder ud af, at det kunne være vældig morsomt at få det regnet ud på en anden måde, for det kunne da godt være, det gav lidt mere f. eks. til en lavtlønnet gruppe. Andre finder måske ud af, at det kan betyde noget af interesse for dem, der skal betale lønningerne, om man kunne finde ud af at beregne det på en eller anden måde. Se, det er en lidt traditionel tankegang med hensyn til pristal. Jeg har indtryk af, at det er noget, der kommer frem, hver gang man diskuterer både forbrugsundersøgelser, beregningsgrundlag og andet, og jeg vil gerne sige, at det efter min mening er lidt for meget præget af, at man sådan ligesom vil spekulere i, om man gennem beregningsmetoderne kan påvirke lønudviklingen, og det synes jeg er noget, man skal holde sig fra.

Det kan ikke være rigtigt at bedømme, om man vil gøre det ene eller det andet med det materiale, vi skal tilvejebringe, ud fra det synspunkt, at det kan give en fordel eller muligheder for en spekulation fra den ene eller den anden side i de forhandlinger, der skal føres. Jeg synes, det må være folketingets og vor opgave i det hele taget at komme med et materiale, der er så rigtigt og så let forståeligt som muligt, og så er det overenskomstparterne, men deriblandt selvfølgelig også staten selv som arbejdsgiver, der har til opgave at finde ud af, hvordan man kan forhandle sig til rette på det grundlag. Men spekulationerne i, om man kan få regnet tingene ud på en måde, der gør det lettere og giver en fordel i forhandlingerne til den ene eller den anden side, vil jeg i hvert fald gerne afvise. Vi har ikke heller fra venstres side overhovedet givet os til at overveje — og vil heller ikke overveje — om en mere korrekt og rigtig oplysning om den prismæssige udvikling og dens faktiske betydning i det praktiske tilfælde kan være en fordel for den ene eller den anden part eller den ene eller den anden gruppe, højere eller lavere lønnede, eller hvad der nu kan være tale om. Det kan ikke være opgaven, for så er vi jo allerede på vej til fra folketingets side, synes jeg, at gribe ind og være med til at påvirke forhandlingsresultater, hvad vi vel foretrækker så vidt muligt at undgå.

Jeg har gerne villet gøre disse bemærkninger på grund af de kommentarer, vort

ønske om en nærmere drøftelse af dette spørgsmål har givet anledning til forskellige steder. I øvrigt vil jeg på mit partis vegne anbefale, at vi nu gennemfører lovforslaget med de af flertallet tiltrådte ændringsforslag og så drøfter disse ting videre — ting, som jo alligevel ikke kan ordnes sådan fra den ene dag til den anden.

**Knud Bro:** Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger vedrørende dette lovforslag — det har jo allerede været gennemgået af de to foregående talere.

Man kunne for det første hæfte sig ved — synes jeg — at dette reguleringspristal, hvis vi vedtager de af ministeren stillede ændringsforslag, som udvalget har tiltrådt, efter vor mening vil blive et bedre reguleringspristal og betyde et fremskridt.

Man kunne selvfølgelig også indlade sig i en diskussion om, hvilken vægt der skal lægges på den svaghed, der jo vil være i ethvert reguleringspristal, nemlig den, at det regulerer ens for de forskellige forbrugsgrupper, selv om de ikke har den samme forbrugssammensætning. En sådan diskussion skal jeg dog ikke optage nu, men blot understrege, at vi finder det fornuftigt, at udvalget fortsætter arbejdet. Det vil jo blive en slags studiekredsarbejde, hvor man særlig vil beskæftige sig med mulighederne for dette sociale pristal og prøve at kulegrave det, og hvor man vil prøve også at kulegrave udviklingen for de forskellige grupper med henblik på en nærmere analyse af de forskellige forbrugssammensætninger, som findes inden for disse grupper.

Jeg håber, det vil lykkes i dette udvalg at nå frem til en dybere forståelse, som måske også kan føre til en endnu bedre statistik på dette område.

**Poul Dam:** Det fremgår jo af udvalgsbetænkningen, at vi har drøftet den tanke, som er blevet fremsat af liberalt centrum også tidligere: at der skulle være et fuldkommen stift mønster for undersøgelserne over forbrugssammensætningen med en undersøgelse hvert fjerde år, og at vi dels på grundlag af vore egne overvejelser, dels på grundlag af, hvad Danmarks Statistik og pristalsnævnet har drøftet, er enige i udvalget om, at denne ordning ikke rum-

**[Poul Dam.]**

mer nogen fordele, men at det er bedre at lade det have sit forblivende ved den beslutning, der er truffet i Danmarks Statistik om, at man skal have forbrugsundersøgelser, når der er behov for dem, dog mindst hvert fjerde år. Jeg tror personligt, det er rigtigt, at der ikke lovgives mere detaljeret for dette område end højest nødvendigt, fordi Danmarks Statistik med værdifuld bistand af pristalsnævnet utvivlsvist er bedre egnet til at løse problemerne, efterhånden som de måtte opstå, end vi i vor alvise forudseenhed er her i folketinget. Vi er derfor enige med de andre partier — selv om vi altså ikke har drøftet det i udvalget — i at afvise det ændringsforslag, der er stillet uden for betænkningen af hr. Antonsen og hr. Niels Westerby.

Mit partis stilling til lovforslaget er i øvrigt angivet i udvalgsbetænkningen derhen, at vi ikke kan medvirke til gennemførelsen af lovforslaget i det omfang, det er en følge af boligforliget. Det er blevet formuleret meget kort, og det virker næsten, som om vi har det med boligforliget ligesom H. C. Andersens bondemand, der ikke kan lide degne: at bare boligforliget optræder, så er vi imod det. Sådant er det ikke — vi mener, at der et eller andet sted i boligforliget måske kan gemme sig et komma, der ikke er helt livsfarligt for samfundet. Men på dette område har man ved at bryde princippet om, at skatter og sociale ydelser ikke skal indregnes i pristallet, skabt en risiko for manipulation med pristallet. Hvis man nemlig nu beslutter, at man vil forøge boligsikringen med 500 mill. kr., som man derefter indkræver i forbrugsafgifter, vil pristallet blive påvirket i nedadgående retning, fordi boligsikringsbeløbet øver indflydelse på huslejen. Jeg antyder ikke, at den høje regering tænker på noget sådant, men princippet ophører medfører i virkeligheden, at der kan manipuleres med pristallet i fremtiden, og det anser vi for at være så uheldigt, at vi ikke vil medvirke til gennemførelsen af dette lovforslag.

I øvrigt er jeg glad for, at vi fra udvalget har indstillet, at udvalget skal vedblive at bestå indtil folketingssamlingens slutning — ifølge den regel i forretningsordenen, som benyttes så sjældent, men som jo altså heldigvis findes — således at vi kan drøfte

de spørgsmål, som jeg har stillet, og som er forholdsvis enkle spørgsmål, og det spørgsmål, som hr. Guldberg har stillet, hvilket er et meget indviklet spørgsmål, som han endnu ikke har fået forklaret os helt til bunds. Men det kan vi høre mere om under udvalgets fremtidige virke.

**Niels Helveg Petersen:** I fru Grethe Philips fravær kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget og de af ministeren stillede ændringsforslag. Jeg kan ligeledes anbefale, at man i udvalget videre gennemdrøfter de problemer, som er rejst under udvalgsarbejdet.

**Antonsen:** Også jeg kan anbefale de af udvalget i betænkningen tiltrådte ændringsforslag. Der er her tale om en teknisk revision, en teknisk forbedring af denne lovgivning, og både det, der oprindeligt er foreslået fra ministerens side, og de forbedringer, der nu er sket i udvalget, er tekniske fremskridt. Vi mener også, at de af os stillede ændringsforslag vil være en yderligere teknisk forbedring, og de vil samtidig efter vor opfattelse indebære en politisk forbedring, fordi de vil afpolitiserer dette spørgsmål.

Selv om det nu siges, at der er truffet beslutning i Danmarks Statistik om, at der skal foretages forbrugsundersøgelser mindst hvert fjerde år, føler vi os ikke overbevist om, at man dermed er ude over mulighederne for, at det kan blive et stridsspørgsmål mellem arbejdsmarkedets parter og et politisk stridsspørgsmål, som måske kan give anledning til forespørgselsdebatter. I sidste ende er det jo ikke Danmarks Statistik, der afgør, hvornår disse undersøgelser skal foretages, og at de skal foretages i løbet af en 4 års periode. Den endelige beslutning ligger stadig væk hos ministeren, og ministeren vil i givet fald fra politisk side kunne blive opfordret til at lade være at lade en undersøgelse foretage. Det vil ikke kunne ske, hvis det i lovgivningen er præciseret helt klart. Vi mener, at et 4 års mellemrum for foretagelsen af forbrugsundersøgelser er passende. Udviklingen rider ikke så hurtigt, at det normalt vil være nødvendigt med hyppigere undersøgelser.

Vi lægger vægt på, at disse undersøgelser

**[Antonsen.]**

bliver helt synkroniseret med forhandlingerne på arbejdsmarkedet, således at det nye beregningsgrundlag vil kunne bringes i anvendelse ved beregningen af det januarpristal, der offentliggøres samtidig med, at forhandlingerne mellem arbejdsmarkedets parter står på. Man kender altså både det nye beregningsgrundlag og resultatet af det første pristals beregning efter foretagelsen af den ny forbrugsundersøgelse.

Jeg vil gerne præcisere, at dette her på ingen måde er vendt hverken mod den ene eller den anden part; det er udtryk for et ønske om at afpolitiserer sagen. Jeg vil gerne begrunde lidt yderligere, hvorfor det måske endda vil være til gavn ikke mindst for lønmodtagerne at have sikkerhed for, at undersøgelserne bliver foretaget hvert fjerde år.

For det første vil jeg sige, at vi jo ikke har haft undersøgelser med 4 års mellemrum i perioden bagud; jeg forstod nærmest på hr. Kampmann, at det skulle have været tilfældet. Der gik jo dog perioden 1955-63 — en periode, i hvilken der skete meget med hensyn til forbrugssammensætningen — uden undersøgelser, altså 8 år.

Når jeg tror, det måske nærmest vil være i lønmodtagernes interesse, at vi fastlægger, at det skal ske hvert 4. år og uden mulighed for, at der går mere end disse 4 år, er det ud fra forventninger om den fremtidige forbrugsudvikling. Vi har været inde i en periode, hvor en stadig større del af forbruget har rettet sig imod industrivarer, mens landbrugsvarer, fødevarer, tidligere udgjorde en meget stor del af forbruget. Nu er vi kraftigt på vej hen mod en periode, hvor en større og større del af forbruget vil rette sig imod tjenesteydelser, vel nok det område, hvor vi også vil få de største prisstigninger, fordi tjenesteydelser i meget højere grad end fødevarer og industrivarer direkte og hurtigt bliver påvirket af lønstigninger. Derfor vil hyppigere forbrugsundersøgelser formentlig medføre, at pristallet vil have en lille smule stærkere tendens til at stige, end hvis vi for længe bliver stående på forældede grundlag.

Disse bemærkninger er jo i og for sig også en bemærkning til SF's ønske om at udregne et særligt pristal for de socialt

svagere stillede grupper, bl. a. folkepensionisterne. Løber vi, hvis vi går over til at beregne et sådant pristal, ikke en risiko for, at de får mindre stigninger i fremtiden, end hvis der stadig væk til grund for de ydelser, de skal modtage, ligger det pristal, som beregnes på grundlag af en dansk gennemsnitsfamilies forbrug? For det er jo muligt, at disse folkepensionister og andre ikke vil have den samme udvikling i deres forbrugsmønster henimod tjenesteydelser, og derfor vil deres pristal måske — der er altså en risiko — stige mindre end det pristal, som beregnes på grundlag af en gennemsnitsfamilies forbrug.

Vi kan som sagt anbefale både at stemme for de i udvalget accepterede ændringsforslag samt for de af os selv stillede i et ønske om at få så meget ro som overhovedet muligt omkring dette område.

**Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):** Der synes nu at være almindelig enighed om det princip, at man kan gennemføre andre måder at indhente oplysninger på end hidtil, og det ændringsforslag, jeg har stillet, som går ud på, at Danmarks Statistik kan indhente oplysningerne gennem kommunernes henvendelse til de handlende, vil indebære, at man så også kan anvende andre metoder, f. eks. interviewmetoden. Der er ikke konkrete planer om at gøre noget sådant i øjeblikket, men en lovændring er altså ikke nødvendig, hvis man kommer til det resultat, at det vil være praktisk at gøre det.

Vedrørende undersøgelsernes hyppighed lovede jeg ved første behandling liberalt centrum at ville undersøge i udvalget, hvor liberalt centrum jo ikke er adgangsbetraget, om der kunne skaffes flertal for forslaget om dette mere faste mellemrum på 4 år. Men efter i samrådet at have drøftet problemet med de forskellige udvalgsmedlemmer er også jeg kommet til det resultat som alle i udvalget, at det vil være uhensigtsmæssigt. Sagen er den, at det, der er af betydning, ud over det, at man skal have hyppige forbrugsundersøgelser, er, at man får anvendt disse forbrugsundersøgelser så hurtigt som muligt efter, at de har fundet sted, at der altså ikke blot altid er friske forbrugsunder-

## [Økonomiministeren.]

søgelser, men at de også kan tages i anvendelse, når resultaterne foreligger.

Da der imidlertid ikke er nogen sikkerhed for, at overenskomstperioderne altid er et lige antal år som 2 og 4 år, men det godt kan tænkes, at de bliver af 3 års varighed, kan man komme ud for vanskeligheder. Derfor er det hensigtsmæssigt, hvad der i dag er aftalt mellem pristalsnævnets medlemmer og Danmarks Statistik. Jeg finder derfor, det vil være rigtigt at fastholde den mere smidige ordning, og finder ingen grund til at indføre dette lidt stive system i loven.

Jeg er glad for, at man nu får en mulighed for at drøfte de mere erkendelsesmæssige problemer i forbindelse med pristal og forbrugsundersøgelser. Det forekommer mig, at der er grund til at øge erkendelsen om disse problemer, og det forekommer mig også, at der skulle være mulighed for, at der efter arbejdet i en sådan studiekreds ville være mere enighed, og at hr. Guldberg og vi andre måske ville komme til at opfatte problemerne lidt mere ensartet. Jeg vil meget gerne deltage i studiekredsarbejdet til fremme af en øget erkendelse af pristalsproblematikken.

**Antonsen:** Kun en enkelt lille bemærkning. Ministeren brugte, så vidt jeg forstod, som argument mod vort forslag dette, at der var en risiko for, at der kunne komme 3-årige overenskomster, og så passede systemet ikke. Det er rigtigt, hvis man tænker på det, vi oprindeligt havde foreslået. Hvis der er 2-årige overenskomster, som vi har det i øjeblikket, eller 1-årige overenskomster eller 4-årige overenskomster, så ville det ovforslag, vi sidst fremsatte, være i orden; det ville kunne passe til alle disse systemer. Men hvis der kommer 3-årige overenskomster, passer det ikke. Derfor vil jeg gerne have lov til at orientere ministeren om, at vi har suppleret det, vi foreslog sidste gang, med en bestemmelse om, at såfremt det skulle ske, at man går over netop til 3-årige

overenskomster, skal denne lov øjeblikkelig tages op til revision med henblik på, at der kan finde fuld synkronisering sted.

**Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):** Jeg har været opmærksom på denne tilføjelse; men det forekommer mig, at det vil være at gøre systemet meget stift, hvis man skal sætte hele lovgivningsapparatet i gang, for at man kan klare problemet i forbindelse med 3-årige overenskomstperioder. Det var dog lettere, om det kunne ordnes gennem pristalsnævnet i samarbejde med Danmarks Statistik, navnlig da partierne i folketinget også er repræsenteret i pristalsnævnet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 i betænkningen  
*vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Antonsen* og *Niels Westerby* (se sp. 1206)  
*forkastedes* med 101 stemmer mod 4; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 1 i den ændrede affattelse  
*vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af *Antonsen* og *Niels Westerby* (se sp. 1206) betragtedes som  
*forkastet* efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen.

Ændringsforslag nr. 3 i betænkningen og § 2, således ændret,  
*vedtoges* uden afstemning.

*Lovforslagets overgang til tredje behandling*  
*vedtoges* uden afstemning.

**Formanden:** Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden for-

[Formanden.]

nyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det foresatte ønske om udvalgets fortsatte beståen kommer til afgørelse ved sagens tredje behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Anden behandling af forslag til lov om nedslag i skatteansættelsen for folkepensionister m. fl.*

(Første behandling af lovforslaget (nr. 22) findes i tidenden sp. 338, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 29).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

**Formanden:** Ingen har bedt om ordet. Vi går til afstemning . . . Hr. Arthur Jacobsen ønsker ordet. Det er en lidt sen reaktion.

**Arthur Jacobsen:** Jeg beder formanden meget undskyldte.

Vi er jo alle sammen enige om dette lovforslag, hvorefter man forhøjer grænsen for den skattepligtige indkomst til de 16.000 kr., så der er ingen problemer; men jeg vil dog gerne have lov til at rette et spørgsmål til finansministeren. Vi er vel alle sammen enige om, at den sene fremkomst af ligningsloven og også af dette lovforslag om nedslag er til ulempe for skatteyderne og også for myndighederne. Nedslagsreglerne har imidlertid meget stor betydning for den kategori af skatteydere, der er tale om. Disse mindre indkomster får i forbindelse med de stærkt stigende kommunale udgifter en forholdsvis stor skat i intervallet fra statskattebundgrænsen, de 7.000 kr., op til, hvor disse nedslagsregler kommer til at virke; jeg tror, man kan sige det på den måde, at det er ca. halvdelen af deres indkomst inden for dette interval, de kommer til at give i stats- og kommuneskat. Derfor er det helt naturligt, at man inden for disse kredse prøver at udnytte fradragsreglerne f. eks. i forbindelse med en kapitalbindingskonto.

Jeg tror, der er en del skatteydere, der ud fra de gamle regler uden at have forvisning om denne udvidelse af nedslagsreglen har foretaget kapitalbinding, inden dette forslag bliver vedtaget. Derfor vil jeg gerne spørge finansministeren, om der var mulighed for administrativt over for skattekontorerne at fastslå, at skatteydere, der har foretaget kapitalbinding og derfor ikke kan udnytte de foreslåede regler, kunne få en dokumentation, hvormed de kunne gå over i banker og sparekasser og få frigivet dette beløb, som ellers vil være bundet efter 1. februar i de kommende 5 år.

**Finansministeren (Grünbaum):** Ja, hr. Arthur Jacobsen var jo selv inde på, at der var en frist, nemlig den 1. februar. Det er jo sådan, at man kan hæve disse beløb igen frit i perioden indtil udgangen af januar måned. Det vil altså sige, at hvis der skulle være personer, som helt naturligt har brugt kapitalbindingen til at bringe indtægten ned under de 13.000 kr., så kan de stadig væk altså senest tirsdag, klare dette problem. Hvis der ellers skulle være problemer ved det, vil jeg da gerne se på det.

Jeg vil gerne sige til det, der i betænkningen over forslaget er sagt fra udvalget vedrørende det urimelige i, at mindre indtægter for en folkepensionist har meget vidtgående virkninger, det kan medføre en forhøjet beskatning, det kan medføre nedsettelse af folkepensionen, og man henstiller til socialministeren og finansministeren at se på disse spørgsmål. Dertil vil jeg gerne sige, at det jo netop er problemet ved disse nedslagsregler, at man hjælper gennem disse nedslagsregler, men samtidig medfører aftrapningen i systemet, at hvis en gruppe, der er inde under sådanne nedslagsregler, får en indkomststigning, så bliver den ramt urimelig hårdt. Derfor er man også nødt til ustandselig at ændre disse nedslagsregler. Det er et vigtigt spørgsmål, og jeg kan da her bare nævne, at med kildeskatteforslagets gennemførelse vil man også have løst dette problem, idet man gennemfører et særligt personfradrag lagt oven på det almindelige personfradrag netop for disse grupper, så man får et fast fradrag i indtægten og slipper for disse særlige problemer, der hænger sammen med aftrapningen i nedslagsreglerne.